

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název vzdělávacího materiálu:	Alois Jirásek – Staré pověsti české
Číslo vzdělávacího materiálu:	VY_32_INOVACE_CJL1.2.16
Autor vzdělávacího materiálu:	PhDr. Zdeňka Hůlová
Období, ve kterém byl vzdělávací materiál vytvořen:	Červenec 2013
Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor:	Český jazyk a literatura
Vzdělávací předmět:	Český jazyk a literatura
Tematická oblast:	Světová a česká literatura 19.století
Ročník, pro který je vzdělávací materiál určen:	2. a 4. ročník gymnázia (vyšší stupeň)
Anotace:	Vzdělávací materiál slouží k interpretaci díla Aloise Jiráska Staré pověsti české a prohlubuje kompetence pro čtení s porozuměním. Inovuje výuku využitím pracovního listu v papírové podobě nebo na folii k projekci na meotaru.
Citace použitých zdrojů:	JIRÁSEK, Alois. <i>Staré pověsti české</i> . 4.vyd. Praha: Odeon, 1985. ISBN neuvedeno. s.46 – 47. Vlastní zdroje.
Vzdělávací materiál vytvořen v rámci projektu Sportovní gymnázium - škola 21. století	

1. Výchozí text pro interpretaci

Alois Jirásek – Staré pověsti české

O Libuši

Jak se blížila chvíle sněmu, jak z hradeb a srubů hlasno zatroubili, hrnuli se muži vzhůru k Vyšehradu jedním proudem, jenž na chvíli se zarážel před hradní branou mezi dvěma sruby. Tam každý pozvedl hlavu a žasna pohlížel na ohromnou kančí hlavu na trámě přibitou. Ukazovali si ji, a jméno Bivojovo vyslovil tu každý s pochvalou nebo v obdivu. A dál se pak hrnul proud, vysokou branou, až zarazil na širém nádvoří před knížecím stolcem. Vedle něho byly dvě poctivé stolice, jedna vpravo, druhá vlevo; na ty usedly Kazi a Teta po boku Libušině.

Všichni se kněžně z nížka poklonili. Ona pak vážně pokynuvší ze stolce promluvila:

„Slyšeli jste, proč jsem vás lechy, vladyky a všechen národ sem svolala. Svobody si vážit neumíte. Poznala jsem to i zkusila. Z vnuknutí bohů jsem oznámila, že již vám nebudu vládnouti, protože ve svém srdci žádáte za vladaře muže. Toužíte po vojvodovi, jenž bude bráti vaše syny a vaše dcery ke svým službám a také ze skotu vašeho i koní vezme nejlepší dle libosti. Sloužiti chcete, jak jste nesloužili, a daň dávatí po popelici, kuně a plátenku, až vám bude teskno i hořko.

Než zato nebudete míti té hanby, že vám vládne žena. Nechci vás strašiti, říkám opět, co jsem řekla z vnuknutí bohů a co také zjevil mým sestřám duch věští. Volte vojvodu, moudře však a opatrně, neboť snadno je vládce dosadit, ale těžko dosazeného ssaditi. Stojíte-li na své mysli, všechno se vyplní, a žádáte-li si, poradím vám a oznámím jeho jméno i místo!“

2. Úkoly k interpretaci textu

1. Interpretujte celý obsah pověsti, z níž byl vybrán úryvek.
2. Jakému okruhu čtenářů jsou Staré pověsti české určeny a jaký byl autorův záměr?
3. Jaké znaky uvedeného titulu dokládají, že se jedná o dílo realistické?
4. Charakterizujte jazyk a vypravěčský styl, zařaďte dílo do kontextu autorovy tvorby.
5. Pokuste se vysvětlit, co v textu znamená slovní spojení „dvě poctivé stolice“:
 - a) masivní
 - b) čestné
6. Objasněte pojmy archaismus a historismus, doložte konkrétními příklady
7. Uveďte jméno alespoň jednoho umělce, který se ve své tvorbě tímto titulem inspiroval.